

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
ÈTICA I DEONTOLOGIA

Coordinació: GALLART GUIVERNAU, NURIA

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	ÈTICA I DEONTOLOGIA			
Codi	101719			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Treball Social	4	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	1.8	4.2	
	Nombre de grups	2	1	
Coordinació	GALLART GUIVERNAU, NURIA			
Departament/s	PSICOLOGIA, SOCIOLOGIA I TREBALL SOCIAL			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català i Anglès			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
GALLART GUIVERNAU, NURIA	nuria.gallart@udl.cat	5,04	A concertar via correu electrònic
GALLART GUIVERNAU, NURIA	nuria.gallart@udl.cat	3,6	A concertar via correu electrònic

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Conèixer els corrents principals de l'ètica contemporània i les seves implicacions en la vida quotidiana.
2. Conèixer el compromís de les professions de la intervenció social, els seus fonaments i la seva concreció en l'exercici professional.
3. Conèixer la deontologia professional dels/les treballadors/es socials.
4. Conèixer i analitzar els codis ètics vigents en Treball social.
5. Adquirir eines que ajudin a l'estudiant a enfrontar-se les situacions de necessitat i risc des d'una actitud crítica i ètica.
6. Aprendre a analitzar, reflexionar y posicionar-se amb els individus/usuaris davant situacions o dilemes que impliquin una presa de decisions.
7. Aplicar els principis ètics a casos pràctics individuals, familiars, grupals, comunitaris i institucionals.
8. Promoure el debat i introduir el pensament ètic.

Competències

1. Desenvolupar capacitat crítica, d'anàlisi i de síntesis
2. Desenvolupar capacitat per a la resolució de problemes i presa de decisions
3. Mostrar habilitats en les relacions interpersonals
4. Exercir un aprenentatge autònom i adaptació a noves situacions
5. Implementar la comunicació oral i escrita en la llengua materna
6. Afavorir el respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, a la promoció dels Drets Humans i als valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.
7. Conèixer i aplicar els principis ètics i el Codi deontològic de la professió.
8. Familiaritzar-se amb els nous fenòmens i escenaris en els que es pot realitzar algun tipus d'intervenció social.
9. Utilitzar el coneixement de les millors pràctiques per tal de revisar i actualitzar els propis coneixements.

Continguts fonamentals de l'assignatura

MÒDUL I: ÈTICA GENERAL

- Introducció.
- Ètica en el món actual: secularització, progrés i pluralisme ètic.
- Introducció a les principals teories ètiques:
 - Ètica de principis.
 - Ètica de les conseqüències.
 - Ètica deliberativa.
 - Ètica de la cura i compassió.

MÒDUL II: ÈTICA DEL TREBALL SOCIAL

- La pràctica del treball social com a font de conflicte.
- Responsabilitat moral, pública i professional.
- Qüestions ètiques al voltant de l'autonomia.
- Confidencialitat i secret professional
- Deontologia professional

Eixos metodològics de l'assignatura

Durant l'horari docent (40%) 2,4 ECTS (60 hores):

Exposicions vinculades als mòduls I i II	15h
Exposicions i comentaris vinculats al dossier de lectures	15h
Presentacions orals de l'alumnat	15h
Posada en comú dels exercicis pràctics	15h

Fora de l'horari docent (60%) 3,6 ECTS (90 hores):

Lectura i anàlisi de textos	30 h
Exercicis pràctics (casos)	15 h
Estudi	20 h
Preparació d'activitats a presentar a l'aula	12 h
Debats en línia	12 h
Tutories	1 h

Pla de desenvolupament de l'assignatura

SETMANA	CONTINGUTS	OBJECTIUS	ACTIVITAT	AVALUACIÓ
1 - 7	<p>MÒDUL I: ÈTICA GENERAL</p> <ul style="list-style-type: none"> • MÒDUL I: ÈTICA GENERAL • Introducció • Ètica en el món actual: secularització, progrés i pluralisme ètic. • Introducció a les principals teories ètiques: • Ètica de principis. • Ètica de les conseqüències. • Ètica dialògica. • Ètica de la cura i compassió. 	<p>Desenvolupar el compromís ètic en les disciplines de la intervenció social, en les seves bases i l'exercici professional.</p> <p>Aplicar els principis ètics a casos pràctics individuals, familiars, grupals, comunitaris i institucionals.</p> <p>Conèixer la deontologia professional dels/les treballadors/es socials a través dels codis ètics vigents.</p> <p>Aprendre a analitzar, reflexionar y posicionar-se amb els individus/usuaris davant de situacions que impliquin una presa de decisions.</p>	<p>Lectura de textos i altres materials.</p> <p>Síntesi dels continguts vinculats al mòdul I.</p> <p>Preparació activitats i participació als debats.</p>	<p>Prova escrita individual. Mòduls I i II</p> <p>Anàlisi individual i debat</p> <p>Prova escrita individual. Dossier de lectures.</p> <p>Participació activa AC i resolució de casos</p>

8 - 15	<p>MÒDUL II: ÈTICA DEL TREBALL SOCIAL</p> <ul style="list-style-type: none"> • La pràctica del treball social com a font de conflicte. • Responsabilitat moral, pública i professional • Qüestions ètiques al voltant de l'autonomia • Confidencialitat i secret professional • Deontologia professional 	<p>Conèixer el compromís de les professions de la intervenció social, els seus fonaments i la seva concreció en l'exercici professional.</p> <p>Conèixer la deontologia professional dels/les treballadors/es socials.</p> <p>Conèixer i analitzar els codis ètics vigents en Treball social.</p> <p>Adquirir eines que ajudin a l'estudiant a enfrontar-se les situacions de necessitat i risc des d'una actitud crítica i ètica.</p> <p>Aprendre a analitzar, reflexionar i posicionar-se amb els individus/usuaris davant situacions o dilemes que impliquin una presa de decisions.</p> <p>Aplicar els principis ètics a casos pràctics individuals, familiars, gupals, comunitaris i institucionals.</p>	<p>Lectura de textos i altres materials.</p> <p>Síntesi dels continguts vinculats al mòdul II.</p> <p>Preparació activitats GM.</p> <p>Estudi de casos.</p>	<p>Prova escrita individual. Mòduls I i II</p> <p>Anàlisi individual i debat</p> <p>Prova escrita individual. Dossier de lectures.</p> <p>Participació activa AC i resolució de casos</p>
--------	--	---	---	---

Sistema d'avaluació

Modalitat 1: Avaluació continuada.

- a. Contingut relacionat amb el dossier de lectures (30%). Competències a desenvolupar: 1, 3, 4, 5.
 1. Prova escrita vinculada al contingut del dossier de lectures (20%). Competències a desenvolupar: 1, 3, 4, 5.
 2. Tasques a l'aula: preparació de les lectures. Es realitzarà una pràctica en grup per a cada lectura (10%).

En cas que la mitjana entre 1) i 2) sigui menor a 5, es pot accedir a la prova de recuperació. En cas que la mitjana entre 1) i 2) sigui superior a 5, però el resultat de la prova escrita de les lectures sigui inferior a 5, igualment es pot accedir a la prova de recuperació. La prova de recuperació del mòdul constarà en una prova tipus test vinculada al contingut del dossier de lectures. A la prova de recuperació es pot obtenir una nota màxima de 5.

- a. Participació activa als debats proposats al fòrum (20%). Competències a desenvolupar: 1, 4, 7
- b. Resolució de casos pràctics (25%). Competències a desenvolupar: 1, 2, 3, 4, 5, 6.
 1. 12,5% - Prova escrita vinculada a la resolució de casos pràctics
 2. 12,5% - Treball de cas pràctic
- c. Prova escrita vinculada al contingut de les sessions teòriques dels mòduls I i II (25%). Competències a desenvolupar: 1, 4, 5, 7.

Modalitat 2: Avaluació alternativa.

L'estudiant tindrà dret a renunciar a l'avaluació contínua a l'inici del semestre i acollir-se a l'avaluació alternativa. Per fer-ho, haurà de presentar en el termini fixat la documentació justificativa que se li indiqui des de la Secretaria del centre. En el cas que li sigui aprovada, aquesta modalitat inclou:

- a. Prova escrita vinculada al contingut del dossier de lectures I (30%). Competències a desenvolupar: 1, 4, 5.
- b. Participació als debats proposats al fòrum (20%). Competències a desenvolupar: 1, 4, 5, 7
- c. Prova escrita vinculada a la resolució de casos pràctics (25%). Competències a desenvolupar: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.
- d. Prova escrita vinculada al contingut del dossier de lectures II (25%). Competències a desenvolupar: 1, 4, 5.

En ambdues modalitats els blocs (a) i (b) es desenvoluparan en llengua anglesa.

Es considerarà superada la matèria quan s'obtingui una qualificació numèrica final de 5. En cap cas cal treure una nota mínima per fer mitjana.

La qualificació de no presentat s'aplicarà sempre que l'alumne hagi realitzat un percentatge de menys del 30% de les activitats d'avaluació de l'assignatura. En el cas que hagi realitzat un 30% o més de les activitats d'avaluació, es posarà en l'acta la qualificació que li correspongui (Acord de les comissions de graus i màsters de la FEPTS, 27 de gener, 2021). Es concretaran les dates de realització de totes les activitats d'avaluació durant les primeres setmanes de classe. Cal lliurar les activitats en el termini indicat per tal de poder ser avaluades, no s'acceptarà cap activitat fora de termini.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia bàsica

Banks, S. & Nøhr, K. (ed.) (2013). *Practising social work ethics around the world: Cases and commentaries*. Abingdon: Routledge.

Banks, S. (2021). *Ethics and Values in Social Work* (5th Edition). London: Red Globe Press - Practical Social Work Series.

Jones, K., Cooper, B. & Ferguson, H. (ed.) (2008). *Best practice in social work: Critical perspectives*. New York: Palgrave Macmillan.

Bibliografia complementaria

Bermejo, F.J. (1996). *Ética y Trabajo social*. Madrid: Upco.

Bonete, E. (1990). *Éticas Contemporáneas*. Madrid: Tecnos.

Canimas, J. i Pereda F.X. (2010) *Practica l'ètica dels serveis socials*. Girona: Documenta Universitaria.

Canimas, J. (2008). "De qué hablamos cuando hablamos de autonomía". A: *Revista de servicios sociales y política social*, núm. 84, p. 159-169.

Camps, V. (2013). *Breve historia de la ética*. Barcelona: RBA, 426 p. (RBA divulgación).

Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya. (2000). *Codi deontològic*. Disponible a: https://www.tscat.cat/sites/default/files/TSCAT_codi_deontologic.pdf

Comins, I. (2009). *Filosofía del cuidar. Una propuesta coeducativa para la paz*. Barcelona: Icaria.

De Robertis, C. (2003). *Fundamentos del Trabajo social: Ética y Metodología*. Valencia: Nau Llibres.

DIXIT (2011). *Ètica aplicada als serveis socials*. Disponible a: http://dixit.gencat.cat/ca/detalls/Article/2011_Etica_aplicada_serveis_socials

DIXIT (2014) *Ètica aplicada als serveis socials II* Aquest dossier amplia i actualitza el dossier sobre Ètica aplicada als serveis socials I. Disponible a: http://dixit.gencat.cat/ca/detalls/Article/20141201_etica_aplicada_serveis_socials

García Alvarez, B. (2007). *Los profesionales del Trabajo social y la ética profesional ante los nuevos retos y necesidades sociales. Humanismo y Trabajo social*, vol. 6. Universidad de León.

Gilligan, C. (2013). *La ética del cuidado*. Barcelona: Fundació Víctor Grífols. Cuadernos de la Fundació Víctor Grífols i Lucas, vol. 30.. Disponible a: <https://www.fundaciogrifols.org/en/web/fundacio/-/30-the-ethic-of-care>

Idareta-Goldaracena, F., y Ballesterro-Izquierdo, A. (2013). *Ética, paternalismo y burocracia en Trabajo Social*. *Portularia*, XIII (1), 27-35.

Innerarity, D. (2001) *Ética de la hospitalidad* Barcelona: Península.

Kisnerman, N. (1998). *Pensar el trabajo social: una introducción desde el construccionismo*. 2a ed. Buenos Aires: Lumen-humanitas.

- Martínez-Navarro, E. (2008). La responsabilidad ética de las profesiones. Profesionales Cristianos de Zaragoza. II Jornada de ética profesional.
- Mèlich, J.C. (2010). Ética de la compasión. Barcelona. Herder.
- Molleda, E. (2007). ¿Que hacer para hacer bien? Ética y trabajo social” a Servicios sociales y política social nº 83 Madrid: Consejo General de Trabajo social.
- Molleda, E. (2007) ¿Porqué decimos que no podemos hacer intervención social? Cuadernos de Trabajo social nº 20. Madrid: Universidad Complutense.
- Román, B. (2016) Ética de los servicios sociales. Barcelona: Herder Editorial.
- Rondón, L.M., y Taboada M.L. (2013). Voces para la ética del trabajo social en tiempos trémulos. Madrid: Paraninfo.
- Salcedo, D. (1999). Los valores en la práctica del trabajo social. Madrid: Narcea.
- Salcedo, D. (1998). Autonomía y bienestar: la ética del Trabajo social. Granada: Comares.
- Sánchez Vidal, A. (1999). Ética de la Intervención social. Barcelona: Paidós.
- Schön, D.A., (1998). El profesional reflexivo: cómo piensan los profesionales cuando actúan. Barcelona: Paidós.
- Úriz, M.J., (1996). Ética social contemporánea. Pamplona: Eunate.
- Úriz, M. Jesús; Ballester, Alberto; Urien, Begoña. (2007). Dilemas éticos en la intervención social: una perspectiva profesional desde el trabajo social. Trabajo Social hoy, Zaragoza: Mira.
- Vilar, J. (2013) Cuestiones éticas en la educación social. Del compromiso político a la responsabilidad en la práctica profesional. Barcelona: UOC.
- Vilar Martín, J., y Riberas Bargalló, G. (2017). Tipos de conflicto ético y formas de gestionarlos en la educación social y el trabajo social. Retos en las políticas de formación. Archivos Analíticos de Políticas Educativas , 25(52). <http://dx.doi.org/10.14507/epaa.25.2651>
- VVAA (2017). Cuadernos de Trabajo Social. Monográfico Ética y Trabajo Social. Vol. 30, Número 1. Zamanillo, T. (dir.) 2011 Ética, teoría y técnica. La responsabilidad política del trabajo social Madrid: Talasa.
- Diversos autores. (2013). “Ètica i serveis socials: [monogràfic]”. A: Bioètica & debat, vol. 19, núm. 69.